

Conclusies van de Raad over de Democratische Republiek Congo

1. De Europese Unie blijft ernstig bezorgd over de politieke situatie die in de Democratische Republiek Congo (DRC) is ontstaan als gevolg van het blokkeren van de uitvoering van het inclusief politiek akkoord van 31 december 2016, alsmede over de veiligheidssituatie in verscheidene regio's van het land, waar buitensporig geweld wordt waargenomen. De situatie wordt nog verergerd door een economische en begrotingscrisis die de bevolking zeer hard treft.
2. De EU is ingenomen met het akkoord van 31 december 2016, dat de enige manier is om de instellingen die de overgang moeten sturen, inclusief het presidentschap, de noodzakelijke legitimiteit te geven. Het heengaan van oppositieleider Etienne Tshisekedi, noch de veiligheidssituatie mogen als voorwendsel dienen om dit proces, dat tot een democratische en vreedzame machtswisseling moet leiden, ter discussie te stellen. Dit akkoord bepaalt onder meer dat de president aanblijft, op voorwaarde dat een door de oppositie voorgedragen premier wordt benoemd en het voortbestaan van alle instellingen wordt gewaarborgd ad interim tot het einde van het jaar. Het akkoord sluit bovendien uit dat de huidige president na dat tijdstip nog aanblijft. De EU onderstreept dat dringend werk moet worden gemaakt van de daadwerkelijke uitvoering van het akkoord door alle belanghebbenden, in het bijzonder de presidentiële meerderheid, teneinde vóór eind 2017 tot verkiezingen en derhalve tot een volledige constitutionele legitimiteit te komen. De recente benoeming van een nieuwe voorzitter van de Raad van wijzen van het Rassemblement, die ook de functie van voorzitter van de Conseil National de Suivi de l'Accord (CNSA) (Nationale Raad voor de follow-up van het akkoord) zal vervullen, is een eerste stap in die richting.
3. In dit kader bevestigt de EU andermaal haar volledige steun aan de bemiddelende rol van de Congolese bisschoppen-conferentie (CENCO); het morele gezag, de onpartijdigheid en de legitimiteit van die conferentie zijn onontbeerlijk voor het welslagen van het proces en worden door alle Congolese actoren erkend. Zij steunt de aanbevelingen in de boodschap van de plenaire vergadering van de CENCO van 22 februari 2017, en roept de regio en de internationale gemeenschap ertoe op om de CENCO terzijde te blijven staan. De EU veroordeelt de recente gewelddaden tegen kerken en andere instellingen van de CENCO en herhaalt dat de verantwoordelijken daarover verantwoording zullen moeten afleggen.
4. De ernstige institutionele, sociaal-economische en veiligheids crisis die het land doormaakt, kan slechts worden aangepakt door een integrale uitvoering van het akkoord van 31 december 2016 en de vorming van een regering die over voldoende legitimiteit beschikt om het land naar verkiezingen te leiden. Het is absoluut noodzakelijk dat concrete vorderingen worden gemaakt, met name wat betreft de dringende benoeming van de premier afkomstig uit het Rassemblement. Er moet voorts dringend uitvoering worden gegeven aan maatregelen om de spanning te verminderen, zoals de vrijlating van politieke gevangenen, de onmiddellijke beëindiging van de mishandelingen waaraan zij onderworpen worden, de beëindiging van de intimidatie en de willekeurige arrestaties van oppositieleiden en burgeractivisten, en de stopzetting van alle politiek gemotiveerde gerechtelijke vervolgingen. De EU merkt op dat de participatie van vrouwen aan de politieke dialoog beperkt is gebleken, en roept ertoe op hun betrokkenheid bij de uitvoering van het akkoord te faciliteren.
5. De EU onderstreept dat de Commission électorale nationale indépendante (CENI) (Onafhankelijke Nationale Kiescommissie) verantwoordelijk is voor, en een cruciale rol dient te spelen bij het tot stand brengen van een democratisch en geloofwaardig verkiezingsproces. Daartoe herhaalt de EU haar oproep om bijkomende maatregelen te nemen inzake de transparantie en het bestuur van de CENI, alsmede om dringend een realistische en op consensus gebaseerde verkiezingskalender en begroting vast te stellen met het oog op het organiseren van verkiezingen vóór eind 2017. De EU verzoekt de Nationale Vergadering om onverwijld de nodige wetgeving aan te nemen voor het houden van verkiezingen en voor de instelling van de CNSA, die in deze context een essentiële rol als toezichthouder op de CENI dient te vervullen. Deze elementen kunnen samen met de financiële toezeggingen van de toekomstige regering een stimulans voor het vertrouwen vormen, zodat de EU en de andere partners de verkiezingen zullen kunnen steunen.
6. De VN-Veilighedsraad zal in maart het mandaat van MONUSCO verlengen. Bij die gelegenheid zal de missie bij voorrang worden toegerust met de nodige middelen om het hoofd te bieden aan de nieuwe politieke uitdagingen en veiligheidskwesties, door ervoor te zorgen dat de voorzieningen voor de bescherming van burgers worden versterkt en door passende steun te

verlenen voor het verkiezingsproces.

7. De EU veroordeelt met klem de ernstige schendingen van de mensenrechten die onlangs in de DRC zijn begaan, en brengt in herinnering dat het tegengaan van straffeloosheid, wie de daders van de schendingen ook zijn, een van de noodzakelijke voorwaarden is voor een kalme overgang en een duurzame stabilisatie van het land. De rechten van de mens en de fundamentele vrijheden moeten door de autoriteiten volledig worden gewaarborgd, in het bijzonder de vrijheid van meningsuiting, ook voor de onafhankelijke media, en de vrijheid van vereniging. De EU acht het in dit verband van essentieel belang dat het Gezamenlijk Bureau van de Verenigde Naties voor de rechten van de mens in de DRC (UNJHRO) in het gehele land ongehinderd zijn werkzaamheden kan verrichten.

8. De EU betreurt het ontstaan van conflicthaarden in de drie provincies van Kasaï en in Kongo Central, wat aantoonde dat het land nog steeds het risico loopt dat de situatie verder verslechtert. De EU is net als de leden van de VN-Veiligheidsraad bezorgd na recente informatie die gewag maakt van ernstige schendingen van de mensenrechten en van het humanitair recht door de lokale milities in de provincies van Kasaï, namelijk het inlijven en onrechtmatig inzetten van kindsoldaten, alsmede van het doden van burgers door leden van de veiligheidstroepen van de DRC, die krachtens het internationaal recht oorlogsmisdaden kunnen vormen. De EU schaart zich achter de oproep van de VN-Veiligheidsraad van 25 februari 2017, waarin de regering van de DRC wordt gevraagd onmiddellijk een geloofwaardig en onpartijdig onderzoek naar deze feiten in te stellen, zodat de verantwoordelijken voor de rechte kunnen worden gebracht, en zij zou ook graag zien dat een internationale onafhankelijke onderzoekscommissie wordt uitgenodigd ter ondersteuning van dit proces.

9. De EU is ernstig bezorgd over de verslechterende humanitaire situatie in verscheidene regio's van het land, en onderstreept dat voorrang moet worden gegeven aan de eerbiediging van de humanitaire beginselen en dat de toegang tot de getroffen bevolkingsgroepen moet worden gegarandeerd.

10. De situatie in het oosten, in de provincies van de regio Kivu en in de provincie Tanganyika, blijft eveneens zorgwekkend, net als de berichten dat de voormalige rebellen van de M23-beweging opnieuw de wapens zouden hebben opgenomen. De EU herinnert aan de verantwoordelijkheid van de Congolese autoriteiten en dringt er bij de Congolese strijdkrachten (Forces armées de la République démocratique du Congo – FARDC) op aan om, met de steun van MONUSCO, alles in het werk te stellen om de bevolking te beschermen. Wat betreft de M23-beweging herinnert de EU aan de afspraken in de verklaringen van Nairobi van december 2013, alsmede aan de beginselen van het kader voor vrede, veiligheid en samenwerking voor de DRC en de regio.

11. De EU herinnert de politiek verantwoordelijken en de leden van de veiligheidstroepen eraan dat zij bereid is nieuwe individuele beperkende maatregelen te nemen tegen diegenen die ernstige mensenrechtenschendingen op hun geweten zouden hebben, zouden oproepen tot geweld of een obstakel zouden vormen voor een breed gedragen en vreedzame oplossing voor de crisis die de wens van het Congolese volk om zijn eigen leiders te kiezen, eerbiedigt. De EU verzoekt de hoge vertegenwoordiger om werk te maken van een initiatief in die zin.

12. De EU bevestigt bereid te zijn om zo spoedig mogelijk een dialoog op het hoogste politieke niveau met de toekomstige regering aan te knopen, overeenkomstig artikel 8 van de Overeenkomst van Cotonou. Zij is bereid steun te verlenen, met inbegrip van financiële steun, aan een verkiezingsproces dat aan alle noodzakelijke voorwaarden voldoet. De EU is eveneens bereid verder steun te verlenen aan de Congolese bevolking die dagelijks wordt geconfronteerd met ernstige sociaal-economische problemen, en zij spoort ertoe aan om op een gestructureerde wijze de dialoog met de internationale financiële instellingen te hervatten, teneinde een duurzame oplossing te vinden voor de huidige economische en begrotingscrisis.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press